

Radooni käsitlevad strateegilised dokumendid

Evelyn Pesur

Täna käsitleme

1. Hetkeolukord
2. Strateegilised dokumendid ja nende sisu
3. Kavandatavad muudatused

Hetkeolukord

Radoonisisalduse normväärtused hoonete siseõhus ning maapinnas ei ole praegu Eestis õigusaktidega piisavalt reguleeritud,

samuti ei ole riiklikult kokku lepitud radoonisisalduse mõõtmise metoodikas

Hetkeolukord

Ainus dokument, mis sätestab üldised radoonisisalduse normväärtused pinnaseõhu ja hoonete siseõhu jaoks

ning annab soovitusi radoonisisalduse mõõtmise läbiviimisele on

Eesti Vabariigi standard
„Radooniohutu hoone
projekteerimine“

Hetkeolukord

Paraku ei ole standardid Eestis kohustuslikud

Seetõttu ei ole praegu ametlikke väärtusi, millest lähtuda ning Eestis tehtavad radoonimõõtmised ei ole alati usaldusväärsed

Ühtegi akrediteeritud radoonisisalduse mõõtjat Eestis ei ole

Hetkeolukord

Teatud juhtudel, näiteks riikliku järelevalve või kohtussepöördumise korral, peaksid mõõtmised olema aeg-ajalt igal juhul usaldusväärsed

Mõningaid mööndusi võiks kaaluda näiteks eramute radoonisisalduse määramise korral, kui see tagaks mõõtmiste madalama hinna

Strateegiliste dokumentide sisu

Kiirgusseadus sätestab põhilised ohutusnõuded inimese ja keskkonna kaitsmiseks ioniseeriva kiirguse kahjustava mõju eest ning isikute õigused, kohustused ja vastutuse ioniseeriva kiirguse kasutamisel

Seadus ei reguleeri radoonist tekitatud kiiritust eluruumides

Strateegiliste dokumentide sisu

Keskkonnaseadustiku eriosa seaduse eelnõuga täpsustatakse, et edaspidi reguleeritakse radoonisisaldust siseruumi õhus

Strateegiliste dokumentide sisu

Vabariigi Valitsuse määruses

„Tervisekaitsenõuded koolieelse lasteasutuse maa-alale, hoonetele, ruumidele, sisustusele, sisekliimale ja korrashoiule“

sätetatakse, et ruumide siseõhu aasta keskmine radoonisisaldus peab olema väiksem kui 200 bekerelli kuupmeetril (Bq/m³) ja gammakiirguse doosikiirgus alla 0,5 mikrosiiverti tunnis (μSv/h)

Strateegiliste dokumentide sisu

Ehitusseaduse alusel peab ehitis olema projekteeritud ja ehitatud hea ehitustava ning ehitamist ja ehitusprojekti käsitlevate õigusaktide kohaselt ega või tekitada ohtu inimese elule, tervisele või varale või keskkonnale

Ehitis ei või ohustada selle kasutajate ega teiste inimeste elu, tervist või vara ega keskkonda. Samuti tuleb vältida müra ning inimest ohustava kiirguse levikut ja vee või pinnase saastumist või mürgitamist ning ehitisega seonduva heitvee, suitsu ja tahkete või vedelate jäätmete puudulikku ärajuhtimist.

Strateegiliste dokumentide sisu

Mõõteseaduse alusel peab mõõtetulemuste jälgitavus olema tõendatud järgmistel juhtudel:

- 1) tolli- ja maksuseadustes sätestatud mõõtmiste korral;
- 2) riikliku järelevalve käigus, kui mõõtetulemuste alusel tehakse ettekirjutus, määratakse karistus väärteoasjas või piiratakse eriõigust;
- 3) ekspertiisi tegemisel kriminaalasja kohtueelses menetluses, kohtu- ja vahekohtumenetluses või väärteo kohtuvälises menetluses;
- 4) muudel õigusaktidega ettenähtud juhtudel.

Strateegiliste dokumentide sisu

Mõõtetulemuste jälgitavus on tõendatud, kui mõõtmised on teinud pädev mõõtja, kes kasutab mõõtevahendit, mille taatluskohustus on täidetud või mis on jälgitavalt kalibreeritud, või sertifitseeritud etalonaineid, järgides asjakohast mõõtemetoodikat

Mõõtja pädevust hinnatakse ja tõendatakse akrediteerimise või erialase pädevuse hindamise ja tõendamise teel.

Strateegiliste dokumentide sisu

Kiirgusohutuse riiklik arengukava 2008-2017

Kava üldeesmärk on kiirgusohutuse tagamine Eesti Vabariigis. Üheks alleesmärgiks teadlikkuse suurendamine kõrgeenenud looduskiirguse allikatest

Eesti Vabariigi standard 2009:840 „Radooniohutu hoone projekteerimine“

Radoonisisalduse ja gammakiirguse doosikiiruse normväärtus

Strateegiliste dokumentide sisu

Nõukogu direktiiv 96/29/Euratom, millega sätestatakse põhilised ohutusnormid töötajate ja muu elanikkonna tervise kaitseks ioniseerivast kiirgusest tulenevate ohtude eest

Nõukogu direktiivi eelnõu, millega kehtestatakse põhilised ohutusnormid kaitseks ioniseeriva kiirgusega kokkupuutest tulenevate ohtude eest

Euroopa Komisjoni 21. veebruari 1990. aasta soovitus 90/143/Euratom avalikkuse kaitsmise kohta radooniga kokkupuute eest siseruumides

Kavandatavad muudatused

Radoonisisalduse normväärtust tuleb õiguslikult reguleerida ka teistes hoonetes, eelkõige lasteasutustes ja töökohtades.

Eramutes oluline reguleerida uutes hoonetes, kuna kui hoone ei vasta näiteks projekteerimistingimustele ja radoonisisaldus seal on suur, saab nõuda garantiiremonti

Olemasolevates hoonetes oleks radoonisisalduse normväärtus pigem indikatiivne ja elanikud saaksid selle alusel hinnata, kas on vaja võtta meetmeid radoonisisalduse alandamiseks

Kavandatavad muudatused

Tuleks kindlasti anda riiklike soovitusi metoodika osas ning vajadusel ka metoodika riiklikult kinnitada, samuti selgitada mõõtjatele, millistele nõuetele nad vastama peavad.

Tänan!